

Gondolatok a sínekről és egy nyári alkonyatról

Torok Csaba

(Tegnap még nem hittem volna, hogy ma ilyen gondolataim lesznek. S talán helytelen, hogy a szépnek hitt emlékeket a gondolat hideg műtőasztalára dobjuk olykor és a tárgyilagosság fertőtlenített bonckésével belevágunk, titkos kórokozókat kutatva...)

*Talán helytelen, talán meddő ez a konok marcangolás...
Hiszen a sínek úgyszólván tiszták maradnak mindig.
Mindig, amíg csak vonatok, kerekek vinnyognak rajtuk.
Mégcsak nem is rozsdásodnak. Villognak,
fényt adnak a tájnak,
irányt, távlatot, véletlen távlatot,
ebugatta tudatot, kényszervontatta vonatot...
A cél kerekei tisztán tartják a síneket, haladjanak azok
bármilyen tájon át.
Legyen az versberágott, akácós, dalos, dülövtas nyári táj,
dögöljenek halomra, egymástól süketülve, a tücskök, bogarak,
zizegjen, zakatoljon a szalma az éjjélkor delelő, bamba testek alatt,
morogjon feletle mekegő imát a mozdony —
mindegy nekik!
Ez mind semmi nekik.
Acéltestükről ezt mind levetik.
A táj, melyet merészen áthúznak, elmarad mögöttük,
bár ők maguk, mint a föld is, mozdulatlanok...
Elfut rajtuk a fény,
el a szerelvény súlya,
s ottmaradnak az üresen dudáló délutánok
összetaposva,
ott a hontalan vadállat-éjszakák,
a némán doboló éjszakák.
Ott vonaglik aprópénzes, kudarcos első ölelésünk, átkokat nyerítve,*

ott mállik szét az ágy alá rúgott magassarkú cipők fehéres színe,
ott hebegnek a rádióból egyedül-hallgatott költemények,
(pedig Erich Weinert vérlázító versei azok!)

S ottmaradnak, szétszórva a töltésen,
a talpfákon, az idehurcolt kötörmeléken
vörös, könnyű cafrangokban a paprikafűzések,
az elcsépeelt kékék, mesék...

Széttépett, bűnös lepedőfoszlányokkal perel a szél...

Hej, mit csináltok, gyilkos sínek?

Csak a kerekek, nem mi, csak a kerekek...

A kerekek véresek, nem a sínek!

Parti homokból, könnyekből, kínból, rövid és hosszú hajszálakból,
kitalált érzésekből ázott lepedőkből akarunk csinálni a Tiszára hidat?
Ezen a hídon nem járhat vonat.
Más anyagból építsük fel a hidat.

Imbolygó, fekete kesztyűk a ködös, nagy falu fölé emelkednek,
hogy letépjék kék fájáról a Holdat,
de hajnalra, utolsó
kakasszóra,
jajgatva
lehullanak.

Sínpár...

Tillám, tudod-e,

hol találkoznak a sínek?

Valahol — mondd — valahol a távolban, (valahol a jövőben)...

Ónámítás!

Hisz állandó nyomtávon fekszenek a sínek.

Csak a talpfák, a nyöszörgő, korhadó talpfák kötik őket
és semmi más!

Ringassatok bár, hencegve, egy terhet, egy vonatot,

sínek, ti csak maradtok

leszögezve,

talpfára feszítve.

Csattogtok, míg kerekek röhögnek rajtatok,

s utána ismét minden olyan, mint volt.

S csak loholtok tovább, mozdulatlan, merev futással,

bilincsbevert esztelen futással,

tovább,

a legközelebbi

automata

váltóberendezésig.

(Tilla, a sínek mi vagyunk!

Mi magunk!)

Noviszád, 1958 november 23.

Marc Chagall: A nagy cirkusz (olaj, 1956.)